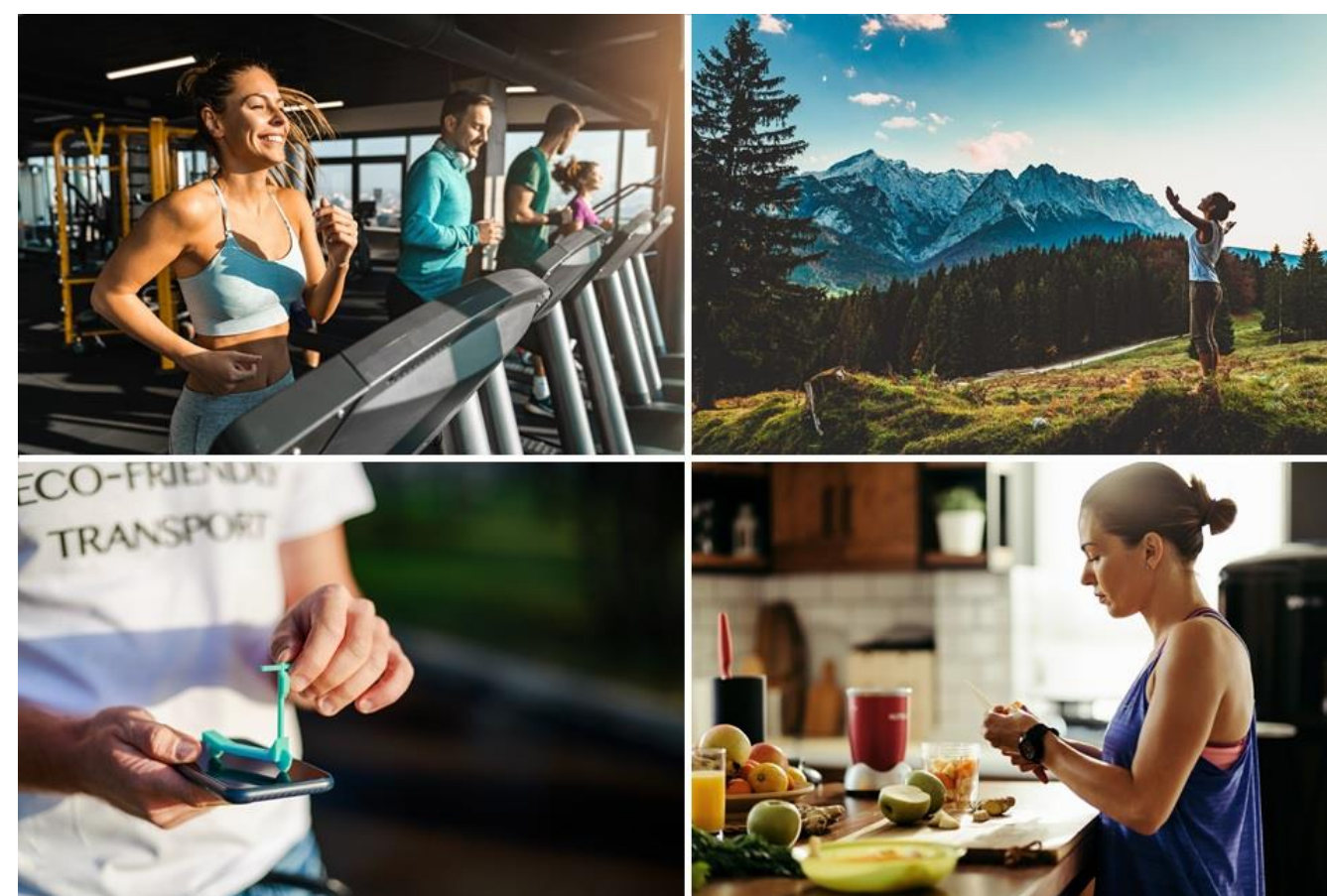

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Ενίσχυση της εκπαιδευτικής δραστηριότητας του Αθλητισμού

ΤΜΗΜΑ 6

**Η παιδαγωγική αξία των ομαδικών αθλημάτων:
Ηγετικές ικανότητες και επιμερισμός των ευθυνών στην εκπαίδευση**

Εκπαίδευση στην Ανάπτυξη Ηγετικών Ικανοτήτων

Το άτομο είναι παίκτης κλειδί στην κοινωνική αλληλεπίδραση που καθορίζει τη γνωστική του ποιότητα: επομένως, η ομάδα, από διαφορετικές απόψεις, επιτρέπει τις ακόλουθες μορφές

- a.παρέμβαση,
- b.προσαρμογή,
- c.καινοτομία

τα γνωστικά τους μέσα μετατρέπονται σε βοηθήματα για το άτομο, το οποίο μαθαίνει έτσι να ασκεί τέτοιες διαλεκτικές δεξιότητες εντός της εσωτερικότητάς του.

Η ομάδα αντιπροσωπεύει, επομένως, έναν τόπο μάθησης

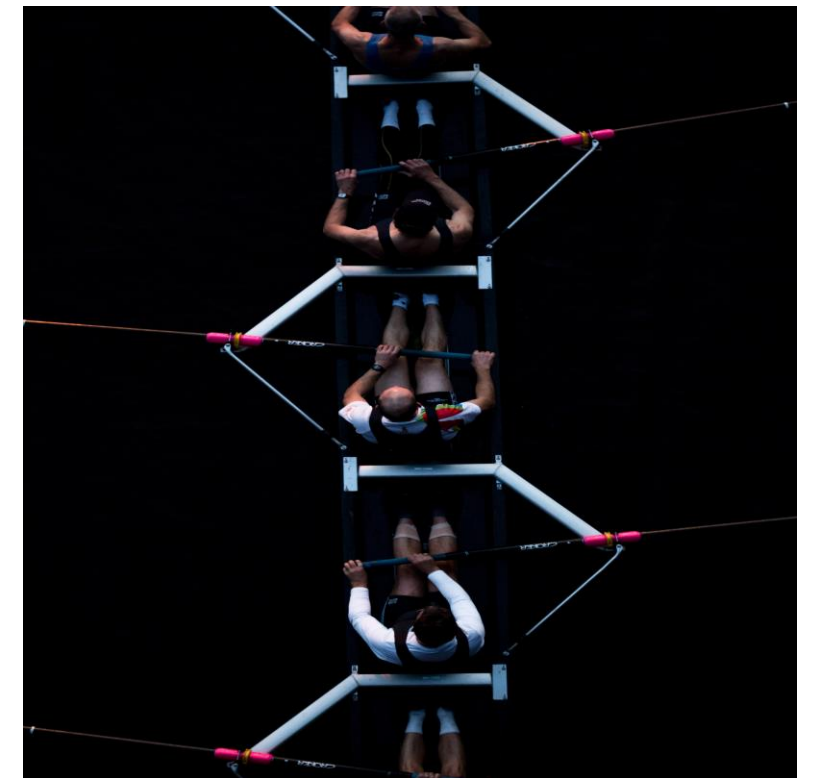
- a.όσον αφορά την επεξεργασία γνώσεων μέσα από συστήματα κατηγοριοποίησης
- b.για την οικοδόμηση μορφών κοινωνικής εκπροσώπησης

Υπό αυτήν την έννοια θα πρέπει να εξεταστεί πρώτα απ' όλα

- a.εκτός από τη γνώση των άλλων και την εξωτερική πραγματικότητα,
- b.αυτογνωσία

Στην πραγματικότητα το άτομο περνάει μέσα από

- a.τις δυσκολίες και τις ικανότητές του,
- b.την εικόνα που έχουν οι άλλοι για αυτόν,
- c.το γεγονός ότι αυτή η εικόνα επηρεάζεται από τον τρόπο ύπαρξης και συνεργασίας με άλλους, δηλαδή την αίσθηση του εαυτού του.

Το να είσαι με άλλους μέσα σε μια ομάδα επιτρέπει την αναγνώριση και τη διαφοροποίησή σου από τους άλλους, παίζοντας έτσι θεμελιώδη ρόλο στη διαδικασία αναγνώρισης.

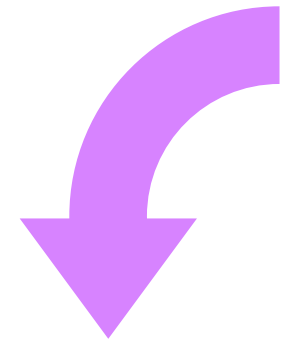
Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η οικοδόμηση της ταυτότητάς μας έχει κοινωνικές συνθέσεις, καθώς το άτομο γνωρίζει και προσδιορίζει τον εαυτό του αναφορικά με τις πράξεις που είναι διαφορετικές από τις δικές του.

Επομένως, η εμπιστοσύνη που έχουμε στις δυνατότητές μας εξαρτάται από το περιβάλλον και τον τρόπο που το βιώνουμε.

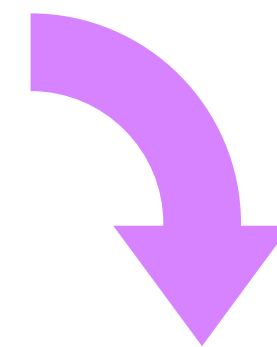
Εν ολίγοις, **η γνώση είναι το αποτέλεσμα της δράσης**: επομένως η συμμετοχή σε ομάδα είναι ένας από τους βασικούς τρόπους με τους οποίους καθορίζουμε την κοινωνική μας ταυτότητα.

Μια τέτοια δυναμική είναι τόσο σημαντική που προκαλεί την *ανάγκη του νέου ατόμου να ανήκει σε μια ομάδα προκειμένου να ορίσει τον εαυτό του απέναντι σε άλλους*, πέρα από συναισθηματικές ανάγκες ή δεσμούς.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα μια αντίθετη δυναμική που σχετίζεται με διαφορετικές κοινωνικές καταστάσεις:

Κάποιες καταστάσεις στη ζωή του εφήβου, όπως το σχολείο και η οικογένεια, συχνά δημιουργούν διαδικασίες απαλλαγής ευθύνης και, κατά συνέπεια, υποβάθμιση της αυτονομίας και των μορφών ανεξαρτησίας.

Η ομάδα συνομηλίκων και κατά συνέπεια η αθλητική ομάδα:

- αποκαθιστά πλήρως τη δυνατότητα και την ανάγκη επιλογής θέματος.
- επιτρέπει να ευνοηθεί η κατεύθυνση που αντιστοιχεί, σε μεγαλύτερο βαθμό, στις προσωπικές ανάγκες για αυτονομία.
- απαιτεί τη διαχείριση των συνεπειών της δράσης με υπευθυνότητα.

Η ομάδα συνομηλίκων, ως εκ τούτου, αντιπροσωπεύει το καταλληλότερο μέρος για την ανάπτυξη **ηγετικών ικανοτήτων**: όταν η δυναμική που περιγράφεται παραπάνω συναντά προσωπικότητες με υψηλό βαθμό ενδυνάμωσης, το πρόσωπο διεύθυνσης, διοίκησης ή καθοδήγησης μπορεί να προκύψει από αυτόν που, σε μια οργανωμένη κοινωνική δομή, έρχεται να καταλάβει την υψηλότερη θέση στην [αλληλεπίδραση](#) με την υπόλοιπη [ομάδα](#).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΕΥΘΥΝΩΝ

Η ένταξη είναι πράγματι ένα προχωρημένο μέτωπο της σύγχρονης **εκπαιδευτικής και διδακτικής δραστηριότητας που βασίζεται στις δεξιότητες**: ο στόχος της είναι στην πραγματικότητα, να δημιουργήσει έναν ανθρώπινο, πραγματικά δημοκρατικό και ανθεκτικό τρόπο, που να επιτρέπει την εκτέλεση της ευγενέστερης και δυσκολότερης, από κοινωνική πλευρά, λειτουργίας: την αποδοχή και υποδοχή (καλωσόρισμα) άλλων ατόμων.

Η υποδοχή (καλωσόρισμα), με άλλα λόγια, σημαίνει τη συμμετοχή του άλλου μέσα σε μια ομάδα που παίζει το δικό της παιχνίδι χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες όλων των μελών της.

Ο απώτερος στόχος της ανθρώπινης δράσης έγκειται σε αυτό το καλωσόρισμα: η οικοδόμηση ενός κόσμου που είναι καλύτερος από αυτόν στον οποίο ζούμε σήμερα, με ειρήνη και δικαιοσύνη. Αυτή η αποστολή είναι ωστόσο αδύνατη αν δεν την προσεγγίσουμε παίζοντας ομαδικά και, επομένως, **συμπεριλαμβάνοντας τον άλλο**.

Ο αθλητισμός αναπτύσσει *φιλία* μεταξύ συμπαικτών, ανεξάρτητα από κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο και σωματείο, όπως συνέβαινε στον αρχαίο κόσμο μεταξύ πολεμιστών του ίδιου στρατού.

Ο αθλητισμός ενισχύει επίσης τη *φιλία* μεταξύ παικτών από διαφορετικές ομάδες. Ο πραγματικός πρωταγωνιστής του αγώνα αντιπροσωπεύεται στην πραγματικότητα από την αφοσίωση. Αυτή η **αφοσίωση** τιμά τους ανταγωνιστές όπως ακριβώς συμβαίνει όταν στο *ράγκμπι* οι νικητές, στο τέλος του αγώνα, κάνουν το "τούνελ" που περιβάλλει την ομάδα ηττημένων, χειροκροτώντας τους καθώς φεύγουν από το γήπεδο.

Όλες οι αθλητικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν ομαδική εργασία επιτρέπουν όχι μόνο την ανάπτυξη σχέσεων, αλλά και την εκμάθηση σημαντικών κοινωνικών κανόνων μέσω αυτών των σχέσεων.

Εν συντομία, ο αθλητισμός χτίζει μια ανθρώπινη αλληλεπίδραση η οποία, μέσα από την τήρηση των κανόνων, είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την ανάπτυξη μιας σχέσης. Όχι μια σχέση που μοιράζεται εμπειρίες όπως μια έξοδος για πίτσα, αλλά **όπως στη μάχη όταν καλύπτετε τα νώτα των συμπαικτών σας.**

Τήρηση των κανόνων σημαίνει ανάπτυξη **ευθύνης**, που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της εκπαιδευτικής αξίας του **αθλητισμού**: μεγαλώνουμε, πράγματι, σεβόμενοι τους κανόνες που μας επιτρέπουν να λαμβάνουμε υπόψη άλλους, συμπεριλαμβανομένων συντρόφων και αντιπάλων, με σεβασμό, προκειμένου να βελτιώσουμε προοδευτικά την ηθική ποιότητα στις ανθρώπινες σχέσεις μας.

Η ένταξη ως αθλητική αξία: διδασκαλία πολιτικών αξιών, σεβασμός των κανόνων, πολυπολιτισμικότητα, διεθνής συνεργασία.

Ο όρος ‘να συμπεριλάβω’ σημαίνει να περιληφθούν σε έναν αριθμό, σε μια σειρά, σε μια λίστα, δηλαδή να περιέχουν: εξ ου και ο όρος της κοινωνικής ένταξης-ενσωμάτωσης που αναφέρεται στην κοινωνία και στις δραστηριότητες χωρίς αποκλεισμούς ·

- καλύπτει πολλές πτυχές και τομείς από το σχολείο έως την ένταξη στην εργασία ως θεμελιώδεις πυλώνες της πορείας που ακολουθεί ο άνθρωπος στη ζωή του.
- έχει ως απώτερο στόχο να εξασφαλίσει την ένταξη κάθε ατόμου στην κοινωνία ανεξάρτητα από την παρουσία περιοριστικών στοιχείων.

Καθοδηγεί την αλλαγή του πολιτισμικού και κοινωνικού συστήματος ώστε να ενθαρρύνει την ενεργό και πλήρη συμμετοχή όλων των ατόμων, με στόχο τη δημιουργία πλαισίων χωρίς αποκλεισμούς που περιλαμβάνουν όλες τις διαφορές, εξαλείφοντας κάθε μορφή φραγμού:

- Ο αθλητισμός στην πραγματικότητα αλλάζει το πολιτισμικό και κοινωνικό σύστημα συγκεντρώνοντας άτομα που ανήκουν σε ανθρώπινα περιβάλλοντα με διαφορετικά σωματικά, ψυχολογικά και πνευματικά χαρακτηριστικά, οδηγώντας τους σε μια ενεργή και πλήρη συνεργασία για την επίτευξη του ίδιου στόχου.

Μας απομακρύνει από την έννοια:

- των διακρίσεων υπέρ των αρτιμελών, δηλαδή η διάκριση κατά των ατόμων με αναπηρία και, γενικότερα, η υπόθεση ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ικανοί ·
- της νομοθεσίας, δηλαδή την υπόθεση ότι υπάρχει ένας ψυχο-σωματικο-διανοητικός κανόνας με τον οποίο πρέπει να συμβαδίζουμε, διαφορετικά κάποιος είναι διαφορετικός.

Αυτό συνοψίζεται από τη γνωστή φόρμουλα του **PIERRE DE FRÉDY**, βαρόνου του **COUBERTIN**, γνωστού ως Pierre de Coubertin (1863 - [1937](#)), ο οποίος ήταν ο ιδρυτής των σύγχρονων [Ολυμπιακών Αγώνων](#): **"Το πιο σημαντικό πράγμα δεν είναι να κερδίσεις αλλά να λάβεις μέρος."** Αυτό το μοτίβο έχει γίνει το σλόγκαν των Ολυμπιακών Αγώνων.

Επομένως, έπειτα από ένα ταξίδι για σχεδόν ενάμιση αιώνα, ο αθλητισμός πρέπει να διατηρήσει

- τα δικά του θεμελιώδη ιδανικά κίνητρα
- την παιδαγωγική και ηθική αξία που ήταν η ιδεολογική βάση του ερασιτέχνη Άγγλου τζέντλεμαν.

Είναι αναγκαίο να **δοθεί προτεραιότητα** στη συμμετοχή, δηλαδή **στη διαδικασία και όχι στο προϊόν**, προκειμένου να αποφευχθεί η ακύρωση των κανόνων στους οποίους βασίζεται το αθλητικό σύστημα. Χωρίς αληθινό σεβασμό για τους κανόνες και πραγματικό διαμοιρασμό των πολιτικών αξιών:

Ο αθλητισμός βασίζεται επομένως στη θετική ανθρωπολογική αρχή της τήρησης των κανόνων:

- Μόνο μια σωστά εκπαιδευμένη και δομημένη επίγνωση των κανόνων μπορεί να επιτρέψει την αντιπαράθεση με την έλξη προς τις αρνητικές αξίες, οι οποίες, σχεδόν αναπόφευκτα, βρίσκουν θέση στη 'ΜΜΕ' φύση του επαγγελματικού αθλητισμού.
- Χωρίς σεβασμό στους κανόνες, ο αθλητισμός δεν μπορεί ποτέ να λάβει χώρα.
- Ο σεβασμός των κανόνων στον αθλητισμό είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αναγνώριση της αξίας της προσπάθειας του αθλητή.

Προκειμένου να αναπτυχθεί ένα ισχυρό σύστημα αξιών, η ομάδα είναι βασική: το να αισθάνεσαι μέρος ενός συγκεκριμένου κοινωνικού πλαισίου είναι μία από τις πρωταρχικές ανάγκες κάθε ατόμου:

- η εσωτερική της συνέργεια στην επίτευξη ενός κοινού στόχου μπορεί να οδηγήσει σε εξαιρετικά αποτελέσματα.
- τα ομαδικά αθλήματα, ειδικά όταν ασκούνται από την παιδική ηλικία, βοηθούν στην ανάπτυξη στα παιδιά μιας ισχυρότερης αίσθησης σεβασμού για τους άλλους και τους κανόνες και το να μοιράζονται.

Στην πραγματικότητα, μόνο ένα υγιές σύστημα κανόνων και αξιών μπορεί να καταστήσει δυνατή την πραγματοποίηση των δύο πιο ενάρετων χειρονομιών για τον αθλητή:

- να αποδεχτεί μια ήττα και, αποφασιστικά, να ξεκινήσει ξανά από αυτήν .
- να συγχαρεί τον νικητή αντίπαλο σφίγγοντάς του το χέρι.

Με αυτόν τον τρόπο ο αθλητής μπορεί να δημιουργήσει έναν ηθικό κύκλο ικανό να συνδυάσει

- αυτόν που το ασκεί
- θαυμαστές που έχουν την ευκαιρία να ενισχύσουν τους δεσμούς φιλίας πανηγυρίζοντας τη νίκη μιας ομάδας ή ενός πρωταθλητή.

Η εκπαίδευση μέσω του αθλητισμού δεν πραγματοποιείται απλώς μεταδίδοντας ιδέες, αλλά μέσω της «αθλητικής πρακτικής», η οποία αποτελεί πραγματική έκκληση για τη συμμετοχή των νέων ως πηγή ευχαρίστησης και ελευθερίας.

Με αυτόν τον τρόπο, ο αθλητισμός αντιπροσωπεύει μια συγκεκριμένη δραστηριότητα που απαιτεί ισχυρή δέσμευση, η οποία επιτρέπει μαθησιακές συμπεριφορές που είναι χρήσιμες όχι μόνο για το αθλητικό αποτέλεσμα, αλλά **και για την προσωπική ανάπτυξη**.

Επιτυγχάνει σε ένα τέτοιο εγχείρημα όπως η αθλητική, γυμναστική και κινητική δραστηριότητα αναπτύσσει μια συγκεκριμένη κατάσταση του νου, δηλαδή δουλεύει πάνω στη συμπεριφορά: ο αθλητισμός είναι τόσο μήνυμα όσο και πρόσχημα υπό αυτήν την έννοια. Είναι ένα μήνυμα αφού είναι σε κάθε περίπτωση καλό από μόνο του, ενώ ταυτόχρονα είναι ένα πρόσχημα, μια δικαιολογία για να διαμορφωθεί μια νοοτροπία, δηλαδή μια νοερή φόρμα που μπορεί να εισαγάγει γρήγορα το νεαρό άτομο στον κόσμο των δεξιοτήτων.

Μια νοερή φόρμα που λειτουργεί σε δύο πίνακες:

1. από τη μία πλευρά την **ενίσχυση της θέλησης**: ο αθλητής μαθαίνει να αντιστέκεται πέρα από τη σωματική του δύναμη, αναπτύσσοντας μια ατρόμητη βούληση να φέρει εις πέρας την προκαθορισμένη αποστολή.
2. από την άλλη πλευρά, την **εκμάθηση των κανόνων**: γενναιοδωρία, πίστη, συνεργασία, σεβασμός των κανόνων, προθεσμίες, αντίπαλοι.

Λέξεις-κλειδιά

Ηγεσία

Διαδικασία αναγνώρισης

Ομάδα συνομηλίκων

Ένταξη

Διδακτική βάσει δεξιοτήτων

Φιλία

Αφοσίωση

Ανάληψη ευθυνών

Ableism

Διακρίσεις υπέρ των αρτιμελών

(Pierre de Coubertin)

Κανόνες

Νοοτροπίες

Θυμηθείτε

Για ένα άτομο που ασχολείται με ομαδικά αθλήματα καθ' όλη τη διάρκεια των χρόνων ανάπτυξης και εκπαίδευσης, μπορούμε να πούμε ότι οι δεξιότητές του όπως επίγνωση ευθύνης, ικανότητα διαχείρισης των συναισθημάτων επιτυχίας και αποτυχίας, συναίσθηση ότι αποτελεί μέρος μιας ομάδας και δεξιότητες επικοινωνίας που θα τον βοηθήσουν σε κάθε στάδιο της ζωής του, θα έχουν πολύ περισσότερες πιθανότητες να αναπτυχθούν.

Εκτός από μια πειθαρχημένη εργασία, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι όλες αυτές οι δεξιότητες είναι οι κύριοι παράγοντες που θα φέρουν επιτυχία στην εκπαίδευση.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

